

LBRIS

We know
books

AMELIA ȚIGĂNUȘ

**REVOLTA
CURVELOR**

Traducere din limba spaniolă de
MARIN MĂLAICU-HONDRARI

Editura Omnium
București • 2022

pentru mine când eu nu puteam. Cele care ați văzut în mine vigoare și curaj. Cele care m-ați apărat cu dinții și cu unghiile. Cele care, cu respect, mi-ați arătat atunci când greșeam și m-ați iertat sau ați acceptat cu inteligență discrepanțele noastre. Cele care niciodată nu m-ați lăsa singură și nici nu o să mă uitați, și nu ca personaj, ci ca persoană. Mulțumesc pentru că sunteți alături de mine.

Surorilor mele prostituate și supraviețuitoare ale prostituției, pentru că ne reamintesc o dată și încă o dată că noi, femeile, suntem puternice și avem capacitatea de a ne reinventa, precum și de a dărui frumusețe și dreptate, după ce am trecut prin infern. Noi vrem pace. Și toate avem nevoie unele de celelalte.

Editoarei mele, Yolanda Cespedosa. Pentru că mi-a propus acest țel, și m-a ajutat, și a avut încredere în mine, chiar și atunci când părea că nu voi reuși. A fost un drum greu, dar nu aș fi ajuns la capătul lui fără răbdarea, înțelegerea, flexibilitatea, afecțiunea ta și fără profesionalismul tău. Mi se propusese și mai înainte să scriu această carte. Nu am făcut-o pentru că nu mă simțeam pregătită. Nici când m-a sunat Yolanda nu eram pregătită, dar m-am lăsat cuprinsă de energia ei și am simțit că de mână cu ea voi merge în siguranță. Nu m-am înșelat. Această carte s-a materializat datorită ție, dragă Yolanda. Ți sunt veșnic recunoscătoare.

Ție, care ai citit aceste pagini și ai fost alături de mine în călătoria vieții mele și pe drumul luptei pentru o lume mai bună.

Fetei care am fost, pentru pofta ei de a descoperi miracolul vieții și pentru că a rezistat.

Cuprins

Prolog.....	7
Cuvânt înainte.....	11
1. Mărturii despre cum se fabrică o curvă.....	19
Cine sunt?.....	19
Cum sunt?.....	20
Ce vreau?.....	21
Cum am să fac asta?.....	22
De ce am nevoie?.....	23
Iar acum, ce?.....	23
Cine sunt celelalte?.....	25
Cum se fabrică o curvă?.....	26
Originea.....	26
Copilăria.....	30
Adolescența.....	44
Țări exportatoare și țări proxenete.....	53
Unele și altele. Victime sau deținătoare de putere? ..	56

Consimțământul femeilor în patriarhatul neoliberal	65	Să supraviețuiești și să combați: de la victimă la activistă.	172
2. Bordelul, lagărul meu de concentrare	67	Revolta curvelor	192
Lagărul meu de concentrare	67	Modele teoretice: prohibiție, legalizare și aboliționism.	199
Situația în Spania. Sistemul prostituției și actorii săi	84	Poate fi combătut stigmatul curvei?	214
Clienții	91	Mesaj către societate (de bună înțelegere)	221
Proxeneții.	102	Surorilor mele	228
<i>Mamis</i> , piese principale în menținerea sistemului prostituției	113	Epilog	243
Traficul destinat exploatării sexuale în prostituție și pornografie. Există o prostituție rea și una bună?	120	Mulțumiri	246
Ce este traficul cu scopul exploatării sexuale?	128		
Consecințele prostituției asupra sănătății fizice și psihice a femeilor	136		
3. Revolta curvelor	156		
Alianța curvalău-proxenet-stat. Cele care sunt nimeni: feminicid din cauza prostituției	156		
Date despre feminicid în sistemul de prostituție spaniol (2010-2020)	160		
Feminicid în sistemul prostituției din Spania (2021)	161		
Cercetare asupra feminicidului în cadrul prostituției.	164		

mereu ceva nou sunt doar câteva dintre calitățile ei. Dar pentru a o cunoaște mai bine pe Mihaela, cărțile ei sunt calea cea mai potrivită.

Acum a sosit momentul să mă iei de mână și să mergem către o lume mai bună. Nu-ți fie teamă. Bine ai venit în casa mea. Bine ai venit în inima mea, în mintea mea și în corpul meu. Trece pragul. Este un loc plin de speranță și credință în ființa umană. Lectura acestei cărți este o călătorie către bunătatea umană și capacitatea noastră de a depăși greutățile și de a schimba lucrurile. Dar numai împreună, asta da.

AMELIA ȚIGĂNUȘ

1

Mărturii despre cum se fabrică o curvă

Cine sunt?

Sunt Amelia. M-am născut la Galați, în ziua de 11 martie 1984. Sunt fiică de muncitori și nepoată de muncitori, pe linie maternă, și de țărani, pe linie paternă. Sunt moștenitoarea unei educații autoritare, plină de pedepse fizice și psihologice grave; și a comunismului și haosului care a dezlănțuit intrarea violentă a mereu violentului capitalism în Europa de Est. Am o soră mai mică. Sunt activistă feministă. Sunt ne bună după pisici. Și după cărți și tatuaje. Sunt rebelă.

Sunt formatoare de opinie. Sunt supraviețuitoare și, mai ales, martoră directă a sistemului prostituției. De supraviețuit, supraviețuim multe dintre noi. Dar dincolo de faptul că am supraviețuit, fac ceva în plus: depun mărturie. O fac public începând din 2016. Am ținut peste patru sute de cursuri, debateri și conferințe și am dat peste o mie de interviuri în toate mediile. Poate părea ușor, dar m-a costat sânge, sudoare și lacrimi.

Sunt prietenă, tovarășă și iubită. Am luat decizia de a nu fi mamă. Simt că e o responsabilitate prea mare pentru mine, asta

o dată, apoi nici nu vreau să sufăr sau să fac să sufere o ființă nevinovată, a cărei viață ar depinde de mine, cel puțin în primii ani, care sunt și cei mai importanți. Discursul cu egalitatea de șanse privind creșterea și educarea copiilor de către ambii părinți mi se pare o șmecherie. La fel ca aceea cu perechile heterosexuale egale. Nu este vorba de a avea sau nu un tovarăș de viață și / sau a crește copiii în umbra unei masculinități mai mult sau mai puțin evidente. Este o chestiune de sistem. Iar eu n-am nicio fărâma de încredere în sistem. Atâta timp cât va continua să fie patriarhal și capitalist, nu-mi voi schimba opinia.

Sunt oratoare. Sunt scriitoare.

Am fost curvă. Am fost victimă. Am fost o ființă inocentă ale cărei drepturi au fost încălcate de mii de bărbați, în cădășie cu statul. Dar acum nu mai sunt victimă. Pentru că a fi victimă NU este o stare socială și mentală permanentă și ireversibilă. Dacă ar fi așa, atunci n-ar ajuta la nimic prevenția, compensația și protecția. Am fost fetiță. Sunt femeie.

Cum sunt?

Sunt dură, rece și intransigentă când țelurile mele sunt puse în pericol și îmi dau seama că mă aflu într-o poziție de putere. Sunt flexibilă, tandră și seducătoare când țelurile mele nu sunt în pericol sau când îmi dau seama că mă aflu pe o poziție de putere inferioară. Sunt inteligentă. Și vulnerabilă. Și pasională. Și exigentă. Cu mine însămi și cu celelalte persoane. Sunt ceea ce am învățat de la alte persoane și din tot soiul de situații. Sunt perfecționistă, deci sufăr încontinuu din cauza imperfecțiunii. Haosul mă scoate din minți. Tăcerea și singurătatea mă calmează. Sunt solidară, dar solitară. Sunt creativă când reușesc să fiu flexibilă și să-mi las mintea să zburde, fără să țin cont de vocea

interioară care țipă la mine, mă insultă, mă subestimează. Asta se întâmplă arareori. Așa se face că am scris cartea asta atât de greu. Făcând mereu eforturi pentru a mă proteja, iubi, de a avea grijă de mine și de a mă liniști. În fiecare dimineață mă antrenez intensiv pentru a mă echilibra emoțional. După-amiezile, exact din aceeași cauză, mă îndop cu mâncare ieftină și proastă. Mă descopăr învățând din mers. Identificând, acceptând, împlânzind și folosind furia și durerea pentru a mă (re)construi și a înceta să mă mai distrug.

Refuz să cred că actele violente la care am fost supusă continuă să-mi guverneze deciziile raționale și, mai ales, răspunsurile iraționale. Înțelegerea modului de funcționare a traumei mă ajută să merg mai departe, chiar dacă drumul este tot mai pieptiș. Mă bucur de drum, sărbătoresc micile mele victorii și sunt atentă și înțelegătoare cu multele mele greșeli. Nu sunt și nici nu voi fi perfectă. Iar să-ți asumi așa ceva, fiind perfecționistă, este o adevărată provocare. Și mai înseamnă și o declarație de neagresiune față de tine însăși, mai întâi, și apoi și față de ceilalți, ca o consecință firească.

Ce vreau?

Vreau să las lumea așa cum mi-ar fi plăcut să o găsesc, atunci când am început călătoria asta numită viață. Vreau să mă găsesc pe mine găsind liniștea sufletească pentru fete și femei.

Nu mai vreau să fiu victima, supraviețuitoarea, violata, fosta prostituată, curva, româncă depunând mărturie. Să fii obiect de analiză, după ce ai fost obiect de consum, te menține în postura de obiect al dorinței. Vreau să fiu subiect. Asta încerc să fac zilnic, forțându-mă să fiu mai mult și veghind ca nu cumva identitatea mea să orbiteze în jurul violenței suferite. Dar știu

că asta depinde prea puțin de mine și prea mult de cum mă văd și unde mă plasează ceilalți. Stigmatul — interior și exterior — este o povară extrem de grea.

Vreau să mă eliberez. Condiția (impusă) de „fostă prostituată” este atât perturbatoare, cât și stigmatizantă, așadar violentă. Sunt conștientă de cât de important este să fie cunoscută originea unei afirmații și de greutatea de a povesti la persoana întâi. Cu toate acestea, cred că e bine să subliniez că e insuportabil să fii „fosta prostituată care vorbește despre trecutul ei”. Spun că am supraviețuit prostituției pentru că nu există nicio altă modalitate de a numi o perioadă de timp în care violența sistematică nu îți permite să exiști, ci doar să fii. Dar pe o femeie care a supraviețuit violenței domestice nu o să o numim „fostă maltrată” pentru tot restul vieții, căci și asta stigmatizează și împiedică o dezvoltare completă a (auto)percepției în lume, în prezent și în viitorul posibil.

Tocmai ceea ce la început m-a apropiat de militantism, acum mă îndepărtează, de frică să nu fiu considerată, pentru tot restul vieții, orice aș face, „fosta prostituată”, „supraviețuitoarea”, „victimă”, „violată”, „curvă”.

Cum am să fac asta?

Scriind. Despuindu-mă. Deci arătându-mă total vulnerabilă. Pentru ca, după ce scandalul se va stinge, să pot să-mi văd de visurile mele, să-mi împodobesc părul cu ele, să-mi dau buzele cu roșu pasiune și, pentru ultima dată, sau poate pentru prima, să o apuc pe drumul libertății. Noi, curvele, știm să ne despuiem pentru ceilalți. E ceea ce știm să facem cel mai bine. Scriu și mă despoi pentru cititori. Dar nu o fac ca o curvă, ci ca o femeie. Mă despoi emoțional. Nu ca să-ți plac. Nici ca să-ți fac plăcere.

O fac pentru a sfârși o etapă. Apoi voi fi scriitoare. Apoi psiholoagă. Și investigatoare. Mereu rebelă. Mereu femeie.

De ce am nevoie?

De curaj, timp și capacitate de reflecție. Numai trei lucruri. Dar bidirecțional. Pentru că a încerca să ajungi la conștiința și emoțiile altor persoane, scotocind prin cele proprii, presupune un act de curaj, compromis și foarte multă generozitate. Curaj, compromis și generozitate care, dacă nu sunt bidirecționale, se transformă din nou în nedreptate, singurătate și durere.

Iar acum, ce?

Victor Frankl, în minunata lui carte *El hombre en busca de sentido*, spune că „libertatea nu este altceva decât aspectul negativ al oricărui fenomen al cărui aspect pozitiv este responsabilitatea”.¹ Însoțește-mă în procesul acesta de eliberare și îmbrățișează responsabilitatea individuală și colectivă ca pe un aspect pozitiv al preamăririi vieții și libertății. Avem norocul de a putea fi responsabili. Cu binele și cu răul. Alege de care parte vrei să fii.

NU! Să stai doar și să treci prin viață

Nu înseamnă să dăinuiești, nu înseamnă să exiști

Nici să cinstești viața!

Sunt nenumărate moduri de-a nu fi

¹ Victor Frankl, *El hombre en busca de sentido*, Herder Editorial, Barcelona, 2015, volum tradus în România de Editura Vellant (*Omul în căutarea sensului vieții*, traducere de Florin Tudose, Editura Vellant, București, 2018).

Atâtea conștiințe neștiutoare

Adormite

Să meriți să trăiești nu înseamnă să taci și să consimți

Nedreptate după nedreptate.

E o virtute, e demnitate,

Nevoia de identitate

cel mai bine definită!

A sta doar și a trece prin viață

Nu ne dă dreptul să ne mândrim,

Căci nu e același lucru cu a trăi

Cinstind viața!

NU! A sta doar și a trece prin viață

Nu înseamnă

Să cinstești viața.

Omenirea asta proastă

e plină de mici vanități

orbită.

Să cinstești viața înseamnă să stai drept

În ciuda relelor și a căderilor,

Înseamnă să spui adevărului

Și propriei libertăți

Bine ați venit!

A sta doar și a trece prin viață

Nu ne dă dreptul să ne mândrim,

Căci nu e același lucru cu a trăi

Cinstind viața!

Să cinstești viața,

ELADIA BLÁZQUEZ

Cine sunt celelalte?

Celelalte suntem noi, femeile. Continuând punctul de vedere al lui Simone de Beauvoir (între altele) din opera sa *Al doilea sex*¹, bărbatul este subiectul, iar noi suntem cealaltă.

Cealaltă a fost împărțită în două — în cealaltă și în cealaltă a celeilalte — pentru ca patriarhatul să funcționeze. Astfel, noi, femeile, ne-am transformat în particulare *versus* publice, cele care-l deserveșc pe un bărbat *versus* cele care deserveșc toți bărbații, cea bună *versus* cea rea, cea care se bucură de recunoaștere socială *versus* cea care suferă stigmalul.

Este dualitatea unei ființe (femeie) construită prin ochii unui al treilea, asta este, un sistem care avantajează bunăstarea bărbaților și perpetuarea unei ierarhii bazate pe corpurile determinate sexual de cromozomii XY sau XX. Un construct social pe care noi, feministele, l-am numit gen și pe care vrem să-l abolim, pentru ca feminitatea și masculinitatea să nu ne mai asuprească, mai ales pe noi, femeile.

Dualitatea unei ființe (femeie) transformată în diviziune. O diviziune care ne împiedică, chiar și în ziua de azi, să recunoaștem că toate suntem egale în privința destinului de a servi și de a fi pentru alții și nu pentru noi înșine. Și ca subiect al unei lupte revoluționare precum feminismul. Două fețe ale aceleiași monede. Fața monedei tale va fi decisă de locul de naștere, de clasa ta socială și de mâna opunându-se sau nu violenței sexuale pe care o vor exercita asupra ta. Cu cât vei avea parte de mai multă părăsire și sărăcie economică, intelectuală, emoțională, politică și culturală, cu atât vei fi mai calificată ca să devii curva

¹ Simone de Beauvoir, *El segundo sexo*, Madrid, Ediciones Cátedra, 2017, volum tradus în România de Editura Univers (*Al doilea sex*, traducere de Diana Bolcu și Delia Verdeș, Editura Univers, București, 1998).

tuturor. Înțelegi de ce unor țări le este super rentabil să nu parieze pe a educa, proteja și a da drepturi fetelor, pe a se îngriji de bunăstarea lor și de respectarea drepturilor omului? Pentru că nefericirea unora înseamnă amuzamentul altora. Și îmbogățirea altora. Și recunoașterea altora drept liberi în virtutea unei mârșăvii. Spune-mi, ce simți când strigi, împreună cu mii de femei, „Nu e nu”, „Nicio agresiune fără răspuns”, „Soro, eu te cred”, și treci prin fața unui bordel? Eu, ca supraviețuitoare a acestor lagăre de concentrare exclusiv pentru femei sărace și ca activistă feministă, simt că de puține, foarte puține ori — chiar dacă tot mai multe — există o conștiință a noastră, a femeilor, la marginea dihotomiei patriarhale.

Nu e niciun merit să nu sfârșești în ghearele prostituției. Așa cum nu e niciun merit să fii o femeie bună, *femeia lui cutare*. Nu noi, femeile, hotărâm asta. Nu e o decizie individuală, la marginea sistemului politic, economic și sociocultural.

Cum se fabrică o curvă?

ORIGINEA

Fără îndoială, faptul că m-am născut în România, în anul 1984, a influențat mult experiența mea de viață. Să fiu unul dintre copiii tranziției și să fac parte dintr-o generație consumată între lupta pentru putere și interese politice, nu mi-a fost de bun augur. Fiică de muncitori care, pe vremea dictaturii, au muncit mult ca să aibă puțin, iar în numele democrației au muncit și mai mult, pentru a avea și mai puțin. Niciodată n-am suferit de foame, nici de frig și, în general, nu mi-a lipsit nimic în plan material. Dar în plan emoțional chiar că am suferit de foame, sete și frig. Nu eram singura, era suficient să mă uit în

jurul meu ca să-mi dau seama că asta era ceva la ordinea zilei. Existau foarte puține excepții. Normele ierarhice, patriarhale, valorile Bisericii, ale familiei tradiționale, legea celui mai puternic, violența ca metodă de educație, tăcerea absolută în privința lucrurilor considerate imorale... Dubla morală și ignoranța unei țări care fusese supusă și învățată să se supună și să nu gândească, decât în foarte puține cazuri.

Am foarte puține amintiri din copilărie și acelea aproape toate triste. Mi s-a spus mereu că am fost o fetiță dorită și iubită. Tind să cred că a fost așa, nu atât din pricina amintirilor, cât din povestea detaliată, pe care o știu, despre cum mama și tata s-au căsătorit din dragoste, ea având nouăsprezece ani, iar el douăzeci și cinci, în anul 1983. După puțin timp, mama a rămas însărcinată cu mine și pe atunci nu se putea cunoaște sexul copilului până în ziua nașterii. Tata își dorea o fetiță, spre deosebire de majoritatea bărbaților. Mama la fel. Mi-i pot imagina, tineri, plini de visuri și speranțe. Cu toată viața în față. Cu un proiect de viață în comun. Cu siguranță își imaginau că viața avea să fie mai bună și mai ușoară decât cea de până atunci. Amândoi avuseseră parte de vieți grele. Diferite, dar grele.

În comunism, regula era să mergi la școală, să lucrezi, să te căsătorești, să primești o casă, să faci copii, să continui să lucrezi cât timp copiii zburdau prin grădina copilăriei, mai întâi, apoi cât erau la școală. Regulile erau simple. Iar ei erau dispuși să le respecte. Să trăiască în cadrul acelei ordini, în siguranța aceea dată de neîncălcarea normelor. Niciodată n-au avut nemulțumiri politice, nici n-au jinduit după democrație. Viața lor era așa și era bine așa. Își asumau pe deplin rolul lor de muncitori, de furnici soldat care respectă regulile și contribuie la binele comun. Asta știau ei. Fabrica unde munceau, ei și aproape toată clasa muncitoare din oraș. Și casa.

Mama are doi frați mai mici. E blondă, cu ochi albaștri, scundă. S-a născut și a crescut în același oraș ca mine. Nu știu multe despre viața ei dinainte de a-l cunoaște pe tata. Nu i-a plăcut niciodată să vorbească despre asta. Poate că tata îi știa secretele și le-a luat cu el în mormânt. Bănuiesc.

Tatăl ei, bunicul meu matern, era muncitor și alcoolic. Mama ținea mult la el. Se înțelegeau foarte bine. Îmi amintesc. Întotdeauna când exista un conflict, oricât de mic ar fi fost el, echipele erau clare: tata și fiica, mama și fiii; tatăl împotriva fiilor, mama împotriva fiicei și invers. Bunicul era un om tăcut. Când nu era la muncă, își petrecea timpul citind ziare și bând de unul singur, dus pe gânduri.

Maică-sa, bunica maternă, era muncitoare și foarte isteată. Încă trăiește. O luptătoare înnăscută, cu multă prestanță. Rece ca gheața și crudă cu fiica ei, adică cu mama mea, plină de viață și de dragoste pentru băieții ei. Mi-o amintesc făcând mereu câte ceva, ba ici, ba colo, călcând hotărâtă, impecabilă în rochiile sale impresionante, cu șiragurile ei de mărgele, cu părul bine pieptănat și cu buzele rujate, între care, uneori, atârna o țigară. Părea o actriță (de la Hollywood, așa spune acum, după ce am avut acces la cultura americană, interzisă pe vremea aceea). Mă fascina. Acea admirație nevinovată mi-a adus destule pedepse din partea mamei, care era geloasă pe mine și nu știa cum să facă față situației cu maturitate sau inteligență emoțională. Greu de avut așa ceva când ai fost maltratat zi de zi. Mama nu s-a îmbrăcat, pieptănat și fardat niciodată și nici nu a acționat cu atâta prestanță ca bunica. Cu siguranță că încerca să se diferențieze de maică-sa. Sau poate de teamă să nu pară o copie, o umbră. Am început să imit stilul bunicii după ce am fost destul de în vârstă încât să pot face asta, și încă o mai fac. Pentru plăcerea mea și supărarea maică-mii, care a făcut tot ce-a putut să nu ajung la asta, dar a dat peste un zid de beton. „Parcă

ai fi un măscărici”, îmi spunea furioasă. „Păi exact așa o să ies pe stradă”, îi răspundeam eu cu îngâmfare, după ce nu mai avea niciun control asupra mea.

Frații mamei mele sunt doi alcoolici incapabili de a avea relații afective și locuri de muncă stabile. Ambii își maltratează perechea, fiii, ficele. Prin acțiune sau omisiune. Povestea vieții lor este cumplită, dar a celor care au avut sau au legătură directă cu ei este și mai și.

Despre tata chiar știu multe lucruri pe care le-a trăit înainte de-a o cunoaște pe mama. Mai avea un frate și o soră, mai mici decât el. Era negricios, cu ochi negri și statură mijlocie. Fiu de țărani. S-a născut și a crescut într-un sat, la vreo nouăzeci de kilometri de oraș. Munca grea de la câmp, sau având grijă de animale, încă de mic, înainte de a merge la școală la oraș, nu i-a acrit și nici umbrit firea binevoitoare și voioșia. Când nu era prins cu munca la câmp, se alătura femeilor. Spunea că femeile sunt mai amuzante și mai înțelepte. În sat, lucrurile se făceau laolaltă. Așa a învățat tata să coasă, să țeară, să facă curățenie, să gătească, să îngrijească, să cânte, să danseze, să spună povești, să citească, să scrie poezii, să îmbrățișeze, să mângâie și să asculte. Simțea dragoste adevărată, admirație și respect pentru femei și viețile lor.

Bunicul din partea tatălui era un bărbat uriaș. Înalt și voinic, ca un boxer de categorie supergrea. Avea sânge de țigan. Muncea din zi și până-n noapte și nu umbla cu povești. Deloc tandru. Deloc violent, dar categoric atunci când vorbea. Și el mă fascina. Era sarcastic și nu-i plăceau oamenii care nu se speteau muncind. „Mai întâi lucrăm, apoi râdem”, ar fi putut fi lema lui. Și a mea, la fel de bine.

Bunica din partea tatălui era o femeie grozavă, de statură foarte mică. Cu privirea blajină și vocea caldă. Era iute ca prâsnelul și muncea cât trei bărbați la un loc. Nu se plângea de nimic

niciodată și mereu scotea câte un biscuit sau o bomboană de sub fustele ei lungi până în pământ, ca să-i dea cui îi ieșea în cale. Era trucul ei magic pentru a-i avea pe toți la degetul mic. Astăzi, în „lumea dezvoltată”, așa ceva pare o nimica toată, mai ales că majoritatea suntem supraalimentați și îmbruiți cu de toate. Dar în sărăcia aceea lucie, un asemenea gest echivalează cu o invitație la cină, într-un restaurant bun, când tu nu ai în frigider decât morcovi și salată, pentru că n-ai apucat să treci pe la supermarket. Te face să te simți bine și îți vine să aduci mulțumiri vieții, căci e ceva excepțional, o dovadă de iubire și generozitate. Pe unchiul meu, fratele tatei, aproape că nu l-am cunoscut. A trăit și muncit la București și abia în ultimii ani de viață, suferind de o boală cronică, a revenit în satul natal. Dar atunci eu aveam deja viața mea aici, în Țara Bascilor, așa că ne-am întâlnit foarte rar. Singura mea mătușă e o femeie pe cinste, harnică și de care mă simt foarte legată, chiar dacă nu prea avem treabă una cu alta. A fost lumina ochilor tatălui meu. Țineau foarte mult unul la celălalt. Este singura persoană care trăiește încă din familia tatălui meu.

Aceasta este originea mea. Dacă ar trebui să o descriu în trei cuvinte pozitive, aș spune: muncă, cinste și determinare. Poți să te rătăcești pe potecile vieții, dar rădăcinile vor continua să te hrănească cu valorile și principiile lor. Chiar să te și salveze. Cele trei cuvinte negative ar fi: maltratare, ne iubire și suferință. Și astea fac parte din povestea mea, dinainte de propria-mi viață. O moștenire pe care mi-a fost dat să o trăiesc în carne vie.

COPILĂRIA

Cel mai mult mă doare când îmi amintesc de copilărie și adolescență. Luni în șir am încercat să scriu despre niște amintiri

care mă tulbură. Simt durere și tristețe pentru fetița care am fost. Totodată, aud și vocile celor care mă cunosc foarte bine, cei care știu ce trebuie să povestesc. Le spun că mi-e teamă, că mă doare, că nu găsesc nicio alinare când încerc să mă apropiu de acea parte a vieții mele. Dar vreau să fac asta, pentru a fi sinceră până la capăt și ca să se înțeleagă bine unde este problema și, totodată, soluția. Protejarea copilăriei, cel mai de preț bun. Ca responsabilitate politică și socială. Mi se spune că sunt foarte curajoasă și că asta va ajuta mult, chiar dacă nu va schimba lumea. Va schimba lumea unor persoane. Asta va fi consolarea mea, să știu că a folosit la ceva faptul că am avut curajul de a povesti ce am trăit. Tocmai de asta m-am făcut activistă aboliționistă.

Mulți ani din viață, de fapt, până de curând, am învinovățit-o pe mama pentru tot răul din viața mea. După ce am început să studiez teoriile feministe, nu le-am mai spus și altor persoane, dar am continuat să mă gândesc la asta. Tăcerea mea nu a fost condiționată de discursul corect politic, ci de nevoia de a înțelege ce se întâmplă la nivel macro, cum ajunge o mamă să fie capabilă de a revărsa asupra fiicei sale torente de violență verbală, de gesturi sadice și disprețuitoare, de respingere afectivă, de exigențe exagerate sau disproporționate în raport cu vârsta, cerințele și măsurile coercitiv-educative contradictorii sau imposibile. Toate astea sunt considerate drept abuz psihologic în copilărie. La care se adaugă maltratarea fizică.

Înțelegerea faptului că în patriarhat responsabilitatea educației cade în seama mamelor, de la care se așteaptă să fie niște ființe luminoase, în timp ce pe umerii lor apasă o povară cumplită, m-a ajutat, fără îndoială, să încep să reflectez la relația dintre mama și mine. A existat, desigur, un punct de cotitură, atunci când cunoștințelor feministe li s-au adăugat cunoștințele despre mintea omenească. Vreau să spun că nu dau lecții de